

OD REDAKCJI

Zakres obszarów tematycznych dotyczących sektora publicznego podlega nieustannym dynamicznym zmianom, jednocześnie zarządzanie publiczne musi podejmować wyzwania dostosowania swoich narzędzi i metod działania do ewoluującego otoczenia. Niniejszy tom jest głosem w dyskusji wokół problemów związanych z zarządzaniem publicznym. Obserwujemy procesy wpływające na zmiany w funkcjonowaniu społeczeństw, co narzuca określony sposób działania sektorowi publicznemu. stoi on przed trudnym zadaniem dostosowania swoich zasad aktywności do zmieniającego się otoczenia. Warunki funkcjonowania współczesnych społeczeństw, ich nowe potrzeby, szybki przepływ informacji czy zjawiska wywoływane klimatem – wymuszają na jednostkach publicznych podejmowanie działań na różnych płaszczyznach. Skuteczne zarządzanie publiczne musi reagować na przemiany dokonujące się w społeczeństwach i gospodarce. Konieczne wydaje się zarówno podjęcie działań związanych z bezpieczeństwem w przepływie informacji, zarządzaniem zasobami materialnymi i niematerialnymi (takimi jak dziedzictwo kulturowe), jak i zwrócenie uwagi na przemiany w transporcie publicznym czy reagowanie na przeobrażenia w środowisku naturalnym. Sektor publiczny powinien podejmować działania w kierunku zrozumienia i reagowania na dokonujące się przemiany społeczno-ekonomiczne. Tempo i skala obserwowanych zjawisk powodują konieczność przeprowadzania wielu analiz i badań, których celem winno być wskazanie najlepszych rozwiązań implementujących działania dla sektora publicznego. Niezbędne wydaje się poznanie specyfiki tych przemian, co może stworzyć warunki do skutecznych działań i wypracowania odpowiednich metod i narzędzi zarządzania w sektorze publicznym.

Artykuły zamieszczone w tym tomie powstały jako próba odpowiedzi na pytania stawiane w wyniku analizy przedstawionych zagadnień. W opracowaniu znalazły się teksty podejmujące tematykę zarządzania publicznego z perspektywy: ryzyka i bezpieczeństwa informacji, organizacji funduszy celowych na kulturę, pomocy publicznej w procesie sukcesji w firmach rodzinnych, hybrydowych rozwiązań w zrównoważonym systemie transportu publicznego, znaczenia społeczności lokalnej w sytuacji kryzysowej oraz wykorzystania dziedzictwa kulturowego dla wspólnoty lokalnej. Różnorodność spojrzenia na problemy nurtujące współczesne społeczeństwa z perspektywy zadań dla sektora publicznego jest nie tylko inspirującym, lecz także ciekawym naukowo ujęciem wspomnianych problemów. Tom trzeci „Zarządzania Publicznego” wpisuje się w analizę współczesnych przemian i prezentuje teksty podejmujące aktualne problemy badawcze związane z zarządzaniem sektorem publicznym. Na opracowanie składa się sześć artykułów prezentujących zagadnienia w perspektywie poszczególnych wyzwań dla współczesnego sektora publicznego.

Zeszyt otwiera artykuł Mariusza Matyska *Zarządzanie ryzykiem bezpieczeństwa informacji w ujęciu holistycznym*. Autor przedstawił model kompleksowego podejścia do zarządzania ryzykiem w organizacjach publicznych. We wskazanym modelu podejmuje próbę połączenia różnych rodzajów ryzyka, w tym tego związanego z zachowaniem bezpieczeństwa informacji. Istotą przedstawianego modelu jest identyfikacja zagrożeń, ich szacowanie i administrowanie w kontekście realizacji celów głównych organizacji publicznych. Autor wskazał, iż proces zarządzania ryzykiem stanowi immanentną składową kontroli zarządczej w sektorze publicznym. W opracowaniu można znaleźć uzasadnienie roli zarządzania ryzykiem w organizacjach sektora publicznego w odniesieniu do bezpieczeństwa informacji. Zostało wskazane, że zarządzanie informacją jest aktualnie jednym z głównych czynników mających bezpośredni wpływ na skuteczność i efektywność funkcjonowania organizacji w sektorze publicznym.

Kolejny artykuł, autorstwa Tomasza Pietruchy, *Organizacja i zarządzanie funduszami celowymi na kulturę – analiza polskich i holenderskich doświadczeń w zakresie finansowania*, przedstawia refleksję nad problemami zmian w zakresie celowego finansowania działalności kulturalnej w Polsce. Analiza polskich warunków funkcjonowania instytucji kultury została zestawiona z holenderskim modelem celowego wspierania kultury. Autor w opracowaniu przyjął metodologię krytycznego spojrzenia na mechanizm organizacji i zarządzania funduszami celowymi przeznaczanymi na rozwój sektora kultury w Polsce. Zostały przedstawione istotne problemy wykorzystania środków finansowych z funduszy celowych z perspektywy działalności kulturalnej. Tomasz Pietrucha wskazał, iż wydatkowanie środków z funduszy celowych powinno podlegać strategicznemu planowaniu i podążać za rzeczywistymi potrzebami podmiotów korzystających ze środków publicznych. Analiza holenderskiego modelu wykorzystania funduszy celowych na finansowanie kultury pozwoliła wydzielić katalog niedociągnięć oraz problemów w działaniu analogicznych funduszy w Polsce. W zakończeniu tekstu przedstawiono propozycję reformy systemu finansowania celowego krajowej działalności kulturalnej.

Maciej Sabal w tekście *Wsparcie publiczne procesu sukcesji w firmach rodzinnych* wskazuje na problemy przy wykorzystywaniu środków publicznych na specyficzne zadania publiczne. Przedmiotem artykułu jest problem sukcesji w firmach rodzinnych w Polsce w perspektywie finansowania. Kwestia dziedziczenia została przedstawiona przez pryzmat ograniczonych doświadczeń polskich firm. W artykule wykorzystano wyniki ogólnodostępnych badań oraz analizę różnych programów wspierających działalność polskich firm rodzinnych. W konkluzji Autor podkreślił znaczenie publicznego finansowania dla opisywanych procesów sukcesji.

Praktyczny problem realizacji różnych celów polityki publicznej został przedstawiony w opracowaniu autorstwa Marzeny Banach *Use of Intelligent Hybrid Solutions in Sustainable Public Transportation System for the Net of Small Cities*. Przedstawiono tu koncepcję inteligentnego hybrydowego transportu publicznego dla małych miejscowości satelickich przy większych aglomeracjach w Polsce. Autorka podjęła kolejną ważną kwestię dotyczącą współczesnych wspólnot lokalnych,

czyli zagadnienie transportu publicznego. Zostały zaproponowane konkretne rozwiązania w celu poprawy elastyczności podmiejskiego transportu publicznego, związane z zastosowaniem w niedalekiej przyszłości pojazdów autonomicznych w otoczeniu lokalnych stacji kolejowych. Najpierw przedstawiono czynniki determinujące procesy przemieszczania się ludności zamieszkującej tereny wokół aglomeracji miejskich. Następnie zaproponowano nowoczesne technologie możliwe do wykorzystania jako narzędzie wsparcia systemu transportu publicznego w mniejszych miastach satelitarnych. Wskazano też na inteligentny system komunikacji, opierający się na funkcjonowaniu autonomicznych samochodów (*autonomous cars*) na peryferiach miast, będący skutecznym narzędziem zarządzania transportem publicznym. Opracowanie stanowi prezentację konkretnych metod rozwiązania problemów wspólnoty lokalnej, możliwych do zastosowania w polityce publicznej.

W ostatnich czasach w działalności sektora publicznego coraz większą rolę odgrywają działania partycypacyjne podejmowane przez mieszkańców danej wspólnoty lokalnej. Szczególnie w przypadku znacznego zagrożenia życia, jak na przykład podczas trzęsienia ziemi, działania oddolne mogą wspomóc interwencje służb publicznych (organizacji publicznych) działających na danym terenie. Artykuł autorstwa Joanny Jaskułowskiej *Public participation after natural disaster – case study of Christchurch earthquake response* jest analizą przypadku działania władz lokalnych i udziału społeczeństwa w rozwiązaniu konkretnego problemu (sytuacji kryzysowej). Studium przypadku historii odbudowy Christchurch pokazał wieloaspektowo problem działania publicznych organizacji lokalnych w rozwiązywaniu problemów wspólnoty lokalnej. Wskazano wpływ zaangażowania obywatelskiego na realizację wspólnego celu na danym terytorium. Tekst jest doskonałym uzupełnieniem poprzednich analiz, dowodzi jednocześnie znaczenia partycypacji obywatelskiej we współczesnym zarządzaniu publicznym.

Niniejszy tom zamyka tekst Łukasza Musiaka *Medieval Cultural Heritage of Pomeranian Towns. Problem or Potential?*, w którym podjęto kwestię znaczenia dziedzictwa kulturowego w rozwoju potencjału danego regionu. Artykuł wskazuje na znaczenie czynników niematerialnych, kształtujących potencjał rozwoju, dla danej wspólnoty lokalnej. Autor zwraca uwagę na problemy adaptacji, zarządzania, zagospodarowania oraz udostępniania zasobów dziedzictwa historycznego. W swoim wywodzie podkreśla rolę wykorzystania średniowiecznych zasobów (zabytków architektury i urbanistyki) Pomorza do rozwoju turystyki i korzyści płynących z tego tytułu dla wspólnoty lokalnej. Opisano potencjalne działania władz lokalnych, które powinny być oparte na współpracy różnych grup interesariuszy, oraz podkreślono znaczenie długoterminowych działań intensyfikujących promowanie dziedzictwa kulturowego poprzez wspieranie odpowiednich form turystyki na danym terenie. W opracowaniu zestawiono dwa ważne współczesne problemy z perspektywy działania organizacji publicznych, tj. dbałość o niematerialne zasoby oraz możliwości wykorzystania zasobów.

Oddajemy w ręce czytelników kolejny numer czasopisma, w którym zaprezentowane zostały wybrane aspekty działania sektora publicznego. Zbiór publikacji

jest rezultatem pracy naukowców z różnych ośrodków akademickich, którzy dzielą się swoim bogatym i różnorodnym doświadczeniem. Opracowanie wskazuje na złożony charakter problemów związanych z zarządzaniem publicznym. Wiedza w nim zawarta nie tylko przybliża, lecz także porządkuje wiele istotnych dla współczesnego społeczeństwa i sektora publicznego zagadnień.

Życzymy miłej lektury.

Małgorzata Marzec